

Bild: Folkets Bio

Kalles födelsedagsäventyr

Att fylla fem år är en stor händelse i ett barns liv. När allt inte går enligt plan blir kaninen Kalle fruktansvärt besviken. Hans lillasyster tar allt fokus från födelsedagen genom att bli sjuk. Kalle bestämmer sig för att rymma till farmor. Men vägen går genom skogen. Där möter han många faror, men får också hjälp och lär sig ett och annat på vägen. Kalles födelsedag blir inte alls som han tänkt, den blir faktiskt mycket bättre: ett riktigt födelsedagsäventyr!

EN FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMINSTITUTET
Rekommenderad för förskolan till årskurs 1

Svenska
Filminstitutet

Klipp 1
Källa: Folkets Bio

Om filmhandledningen

Film är ett spännande och mångfacetterat pedagogiskt verktyg där våra handledningar är till för att vägleda dig som lärare. Åldersrekommendationen, som här sträcker sig mellan 4 och 7 år, är just en rekommendation. Man väljer själv om man vill ta upp ett eller flera teman ur frågeställningarna och/eller om man kan viga lite mer tid till fördjupning och närstudier av själva filmmediet. Du känner dina elever bäst och vet vad som kan vara relevant och intressant just för dem. Med den här handledningen kan man även se klipp från filmen för att få ett tydligare underlag och stöd för minnet. Innan filmvisningen kan ni tillsammans titta på [klipp 1](#) som inspiration och prata om vad ni förväntar er av filmen.

Filmen och läroplanen

I Läroplan för förskolan (Lpfö18) står det att vi ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors

situation. I Läroplan för grundskolan (Lgr 11) skriver man att vi ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.

Att se film tillsammans är en väg till inlevelse genom upplevelse. I *Kalles födelsedagsäventyr* träffar vi en besviken liten kanin, som inte alltid är snäll och inte alltid gör de rätta sakerna. Genom Kalles upplevelser och känslor kan vi fundera över våra egna och öva vår empatiska förmåga.

- ”Hon har förstört precis allt” säger Kalle i början av filmen. Varför är Kalle så arg på sin lillasyster? Har ni varit med om samma sak som Kalle och tyckt att småsyster eller något annat litet barn har varit jättejobbiga? Berätta!

- När filmen slutar har Kalles ilska försvunnit. Vad har hänt? Tror ni att Kalle och hans lillasyster kommer att bli vänner? Hur ska man göra för att bli vän med sitt yngre syskon? Hur ska man vara mot någon som är mycket yngre? Vad tror ni lillasyster/lillebror skulle vilja att ni gjorde? Försök att tänka er in i hur det är att vara bebis! Tänk att ni har varit en, för inte så länge sedan! Fråga era föräldrar hur ni var då, vad ni tyckte om och vad ni till exempel var rädda för.

- Har ni blivit lika ledsna som Kalle någon gång? Minns ni vad som fick ledsenheten att gå över? Om någon ni känner är ledsen och arg och besviken, brukar ni försöka att trösta då? Hur gör ni då? Vem fick Kalle tröst av? På vilket sätt?

Ett centralt mål i grundskolans läroplan är ”sortering och gruppering av växter och djur samt namn på några vanligt förekommande arter”. Kalle träffar på många djur och växter i skogen, som vi kan känna igen i vår egen natur. Titta på [klipp 2](#): ”Djuren i skogen”.

Klipp 2
Källa: Folkets Bio

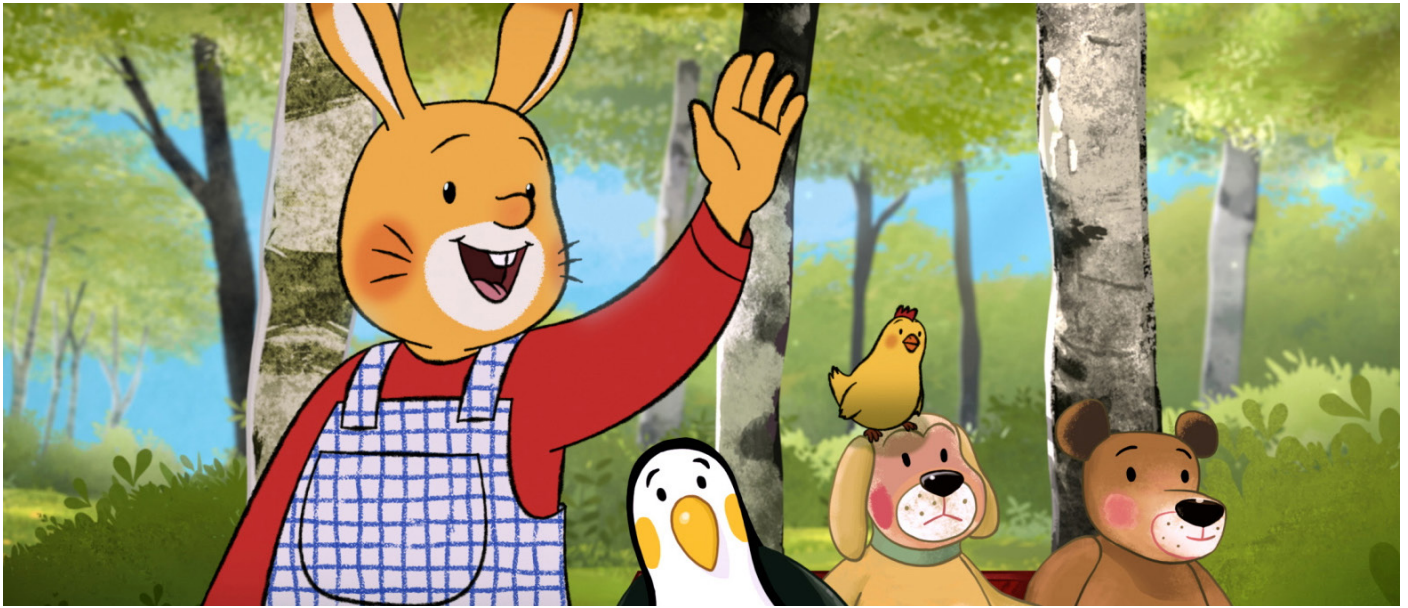

Bild: Folkets Bio

- Välj något av djuren vi såg, i klippet eller i filmen. Ta reda på fakta om det. Läs på nätet och i böcker. Gör ett litet häfte med en faktadel och en del som är er egen saga om djuret. Gör en klassens egen djurbok av allas bidrag.
- Rita era egna seriestrippar om ett möte med ett djur i skogen. Det kan vara ett möte som verkligen hänt, eller ett påhittat.
- Lade ni märke till vilket träd det var som hade ett hål under rötterna? De speciella löven, formen på stammen och det som barnen kastade på räven ger oss ledtrådar.

I Grundskolans läroplan, under ämnet musik står att "Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla en musikalisk lyhörddhet som gör det möjligt att i samarbete med andra skapa, bearbeta och framföra musik i olika former. Undervisningen ska ge eleverna både möjlighet att utveckla en tilltro till sin förmåga att sjunga och spela och ett intresse för att utveckla sin musikaliska kreativitet". Kalles födelsedagsäventyr innehåller många små enkla sånger som inspirerar till eget skapande.

- Skapa era egna djursånger, utifrån det djur ni valt (se ovan).
- Skriv en enkel text med vers och refräng, gärna på rim så är det lättare att komma ihåg texten.
- Vilka instrument eller enkla ljudeffekter passar djuret i sången?
- Spela in er sång i mobilens röstmemo när den är klar.

Handling

Kvällen före födelsedagen är Kalle uppspelt och förväntansfull. Pappa nattar lillasyster Klara medan mamma bakar födelsedagsårta. När Klara äntligen somnat kommer Kalle stolt springande med sin egentillverkade kalastuta och väcker henne. Kalle försöker få Klara på gott humör, men vet inte riktigt hur man umgås med en bebis, och misslyckas. Familjen packar och planerar för födelsedagsutflykten. Nästa morgon lyser solen och allt verkar lovande inför kalaset och utflykten. Men bebisen gråter och stjälar all föräldrarnas uppmärksamhet. Hon har hög feber, och måste till doktorn. Kalle blir jättearg. Han vill inte följa med. "Hon har förstört precis allt" säger han, med gråt i rösten. Kalle får gå över till sin grannkompis Monika och hunden Bello medan de andra åker iväg. Men Kalle tycker att Bello är litet läskig, så han smiter tillbaka hem. Han spelar Fia med sina gosedjur och försöker ha roligt i sin ensamhet, men det blir allt mer uppenbart att födelsedagen håller på att bli ett fiasko.

Kalle tänker på sin farmor och konstaterar: "Hon är den enda som tycker om mig". Han bestämmer sig för att rymma till henne. Kalle packar en liten vagn full med gosedjur och andra nödvändigheter. Han ger sig av uppför kullen, in i skogen, åt det håll han tror att farmor bor. Under tiden börjar Monika fundera över vart Kalle har tagit vägen. Bello visar henne att han vet och Monika följer efter den nosande hunden. Inne i skogen lyssnar Kalle på fågelsång och leker med fjärilar. Ilskan rinner av honom; han blir glad och nyfiken av alla djur han möter. Kalle slumrar till en stund på sin picknickfilt och drömmer om ett lyckligare födelsedagsfirande. Han vaknar och äter av sin matsäck men blir skrämmd av en närgående stork. Då han skyndar iväg i sin vagn kommer den i rullning, rakt ner i en liten

Bild: Folkets Bio

sjö. Där blir Kalle sittande i vagnen, mitt bland grodorna. Bello och Monika finner en dyster Kalle som undrar hur han ska komma loss. Starka Bello lyckas dra upp vagnen. Vännerna börjar gå mot farmors hus. Monika och Kalle pratar om den besvärliga baby'n Klara och Kalle förklarar varför han valt att fira födelsedagen hos farmor. Monika vill följa med honom, men tvekar då hennes mamma inte vet var hon är.

Till slut följer hon med. De leker med fjärilar och matar ekorrar, men blir osams om vem som ska dra vagnen. Skogen blir allt tätare och mörkare längs kaninernas väg. Ugglor, korpar och spindlar visar sig och Monika blir rädd. Kalle peppar henne att vara modig och inte ge upp. Bello får visa vägen och till slut kommer de ut i ljuset igen. De klättrar upp i ett gammalt jaktorn för att se var de befinner sig. Kalle tar fram sin kikare och får syn på farmors hus längre bort. I kikaren syns också kompisarna Freddy och Willy som plockar blåbär. Kalle och Monika försöker ropa på dem, men de är fullt upptagna med att bråka och retas. Plötsligt faller Freddy och Willy ner i ett djupt hål vid en stor ek. Kalle klättrar ner från tornet, men faller så att stegen går sönder. Hur ska Monika komma ner? Kalle hittar ett sätt och de båda vännerna är snart på vägen igen. Monika får syn på Freddys och Willys utspilda blåbär på marken. Det börjar åska. Det hörs rop på hjälp djupt inunder trädet. Kalle känner igen rösterna och springer närmare, men faller själv ner i hålet.

Hemma i stan kommer familjen tillbaka från doktorn och Monikas mamma ber föräldrarna se efter om Monika och Kalle är hemma i deras hus. Men huset är tomt. De ringer till farmor, men barnen är inte där heller. Samtidigt i skogen får Monika syn på alla sina vänner nere i hålet under eken. Hon skickar Bello till farmors hus för att hämta hjälp. Självtvivel hon ner i hålet för att inte "bli blixtrad"

i åskvädret. När Bello kommer ensam till farmor förstår farmor att något hänt barnen och efter att ha ringt dit barnens föräldrar börjar de tillsammans leta. Bello visar vägen, men åskan mullrar så att barnens rop på hjälp inte hörs. Blixten slår ner i en tjock gren i eken. Den faller ner i hålet där barnen befinner sig och blir deras räddning. De kan klättra upp på grenen och komma upp i det fria. Där uppe väntar räven... Med samlade krafter skrämmer de bort det farliga djuret. De går sjungande mot farmors hus och solen tittar fram igen. Bello och föräldrarna hittar spår av barnen, men regnet har spolat bort dofterna. De vuxna går tillbaka till farmors hus för att ringa polisen. Där hittar de alla barnen välbehållna, ätandes morötter direkt ur grönsakslandet. Äntligen kan födelsedagskalaset börja. Kalle och lillasyster Klara leker med varandra och har riktigt skoj ihop.

Filmens form och innehåll

Olika perspektiv

När vi ser film väljer regissören hela tiden olika perspektiv; hur nära eller långt ifrån vi ser det som händer, om det är en detalj eller en större helhet som visas. Ofta växlar man mellan perspektiven, till exempel ser vi ofta personer i närbild när de tänker eller säger något viktigt. Vi kan se hur de olika personerna ser på saker på olika vis genom att deras perspektiv visas. Efter filmen kan vi öva oss på att se ur olika perspektiv i verkligheten också.

- Se rummet ur ett nytt perspektiv – upp och ner! Taket blir golv och lampan står rakt upp, mitt på "golvet". Trösklarna till dörrarna blir jättehöga. Vem bor i Rummet Upp-och-ner, tror ni? Fantisera om vad som händer i en upp och ner-vänd värld!

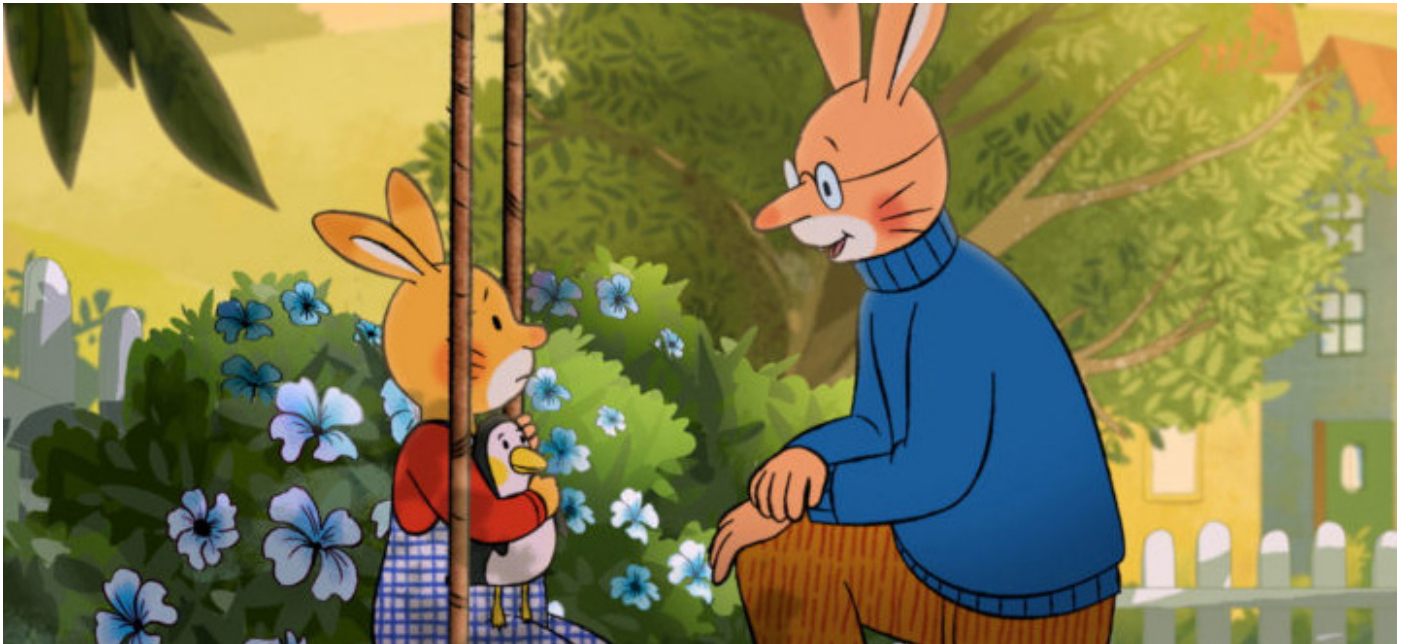

Bild: Folkets Bio

- Titta i en kikare, både rättvänd så saker kommer närmare, och felvänd så att saker blir mindre, som kaninerna gjorde i filmen. Titta i lupp, förstoringsglas och/eller mikroskop och upptäck saker ni inte sett med er vanliga syn. I en droppe vatten från sjön öppnar sig en helt ny värld, om ni ser med stark förstoring!

Berättelsens form

Precis som många andra berättelser börjar *Kalles födelsedagsäventyr* med ett problem som eskalerar till en kris som får sin lösning på slutet. Problemet är lillasyster Klara som Kalle inte förstår sig på och som tar allt fokus i familjen då hon kommer till världen. Kalles ilska och besvikelse får honom att ta det drastiska steget att rymma hemifrån och råka ut för en hel del äventyrligheter och faror på vägen till farmor. När han träffar sin lillasyster igen har han blivit en annan kanin, en som ser på sin syster med värme. Jämför med en annan berättelse på samma tema, den klassiska sagan om *Rödluvan*. Flickan går genom skogen till mormors hus, det kommer svåra hinder på vägen men till slut ordnar allt upp sig och *Rödluvan* har vuxit av erfarenheten.

- Försök komma på fler sagor eller filmer som börjar med ett problem, fortsätter med en kris och slutar med en lösning.

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Läs och jämför

Kalle får en lillasyster (2009) och *Kalle fyller år* (2016) av Rotraut Susanne Berner.

Vi känner igen figurerna/personerna från filmen, men handlingen är annorlunda. På vilket vis?

Jämför böckernas berättande med filmens! Vad är lika/olika?

Om att få syskon

Om föräldraskap på 1177 (för föräldrar och lärare/ pedagoger)

Se

Lilla syster kanin (Eriksson, 1988)

Se och läs mer om att fylla år

Astons presenter (Bok: Geffenblad 2008, film: Geffenblad 2012)

Filmer om att ramla ned i håll

Alice i Underlandet (Disney, 1951)

Min granne Totoro (Miyazaki, 1988)

Läs filmens handledning

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Regi: Michael Ekblad, Sluggerfilm

Manus: Aje Andrea Brucken, efter böckerna av Rotraut Susanne Berner

Producent: Alexandra Schatz Filmproduktion

Musik: Annette Focks

Sånger: Udo Schoebel

Röster: Saga Hedlund Stenmarck, Hugo Lind- Bergström, Lisa Nilsson, Marianne Mörk, Stig Zamolo, Hugo Ornered Avelin, Mikael Torvning

Land: Sverige, Tyskland, Nederländerna

Språk: Svenska

Censur: Barntillåten

Längd: 75 min

Svensk premiär: Premiär 25 mars 2022

Distributör: Folkets bio info@folketsbio.se 08-545 275 20

Filmen kan också finnas i utbudet hos din medie-central.

REDAKTION

Text: Nina Nykvist

Redaktör: Anna Håkansson

Svenska Filminstitutet, maj 2022

KONTAKT

---

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.

filminstitutet.se/skolbio